Inwonerspeiling bezuinigingen

Sliedrecht

Juli 2025

Onderzoekcentrum Drechtsteden

Partner voor bestuur en beleid

Inhoudsopgave

Klik op de knoppen

Inleiding

Conclusies

Resultaten

Bijlage

Terug naar inhoudsopgave

Over ons

Inleiding

Inleiding

De gemeente Sliedrecht staat, evenals veel gemeenten in Nederland, voor een forse bezuinigingsopgave voor 2026 en verder. Het Gemeentefonds wordt dan herijkt en gemeenten krijgen minder geld van het Rijk. Gezien de mogelijke financiële tekorten die zonder wijzigingen van beleid kunnen optreden, wordt 2026 het ravijnjaar genoemd.

Tijdens de raadsvergadering van 15 april 2025 is een motie aangenomen die opriep om ook inwoners actief te consulteren over de mogelijke bezuinigingen of inkomstenverhogende maatregelen met maatschappelijke impact. Motivatie hiervoor is dat het wenselijk is om goed uit te leggen aan inwoners dat er onvermijdelijke keuzes gemaakt moeten worden die maatschappelijke gevolgen hebben en dat het belangrijk is hen te betrekken bij de te maken keuzes.

Via een online vragenlijst is een peiling gedaan onder de inwoners van Sliedrecht. In totaal hebben 354 inwoners de vragenlijst ingevuld.

Conclusies

Conclusies

Inwoners uit Sliedrecht vinden het belangrijk dat de gemeente Sliedrecht eerst kijkt naar waarop ze zelf kan bezuinigen, omdat de kosten van levensonderhoud al hoog zijn en ze bezorgd zijn over de invloed van bezuinigingen op de financiële situatie van een deel van de inwoners van Sliedrecht.

Bovendien gaat men er vanuit dat er nog ruimte is om te bezuinigen door de gemeente, in de organisatie maar ook op grote projecten waar men niet altijd vertrouwen in heeft dat deze echt nodig zijn. Men vindt het ook een verantwoordelijkheid van de gemeente om grip te houden op haar eigen financiën. Dit gezegd hebbende wil men ook niet dat er kaalslag op voorzieningen en dienstverlening plaatsvindt en ziet een deel van de bewoners ook dat de financiële opgave op dit moment dusdanig is dat het eerlijk is de lasten te verdelen.

Onderwerpen die abstract zijn en geen direct effect hebben op het dagelijks leven van mensen worden het vaakst genoemd als kandidaat voor bezuinigingen zoals plannen die bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen en de samenwerking in de regio. Ook op de waterbus, Wijk- en Drechthopper kan in de ogen van inwoners redelijk veel bezuinigd worden, maar het zijn wel meer jongeren die dit aangeven dan ouderen. De meeste inwoners vinden het belangrijk dat niet bezuinigd wordt op veiligheid, onderhoud van de openbare ruimte, ondersteuning van ouderen en ondersteuning van inwoners met sociale, fysieke of psychische klachten.

Ook op de vraag hoeveel verschillende lasten omhoog kunnen om de inkomsten van de gemeente te verhogen zien we dat de lasten die volgens de inwoners het meest omhoog kunnen, lasten zijn waar de meerderheid van de inwoners niet dagelijks mee te maken zal hebben, namelijk onroerende zaak belasting voor eigenaren en gebruikers van bedrijfspanden en de kosten voor bouwvergunningen.

Bijna de helft vindt dat een verhoging van de lasten neergelegd moet worden bij de sterkste schouders, een derde vindt dat de gebruiker moet betalen, een kwart zegt dat iedereen moet bijdragen.

Resultaten

Minder uitgaven of meer inkomsten?

Welke aanpak adviseert u?

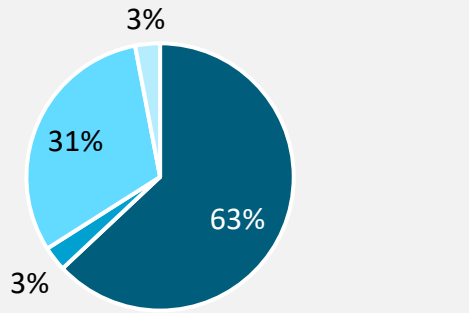

Toelichting op advies *nadruk op bezuiniging*

Nadruk op verlagen gemeentelijke uitgaven

Het grootste deel van de deelnemers aan de vragenlijst adviseert de gemeente Sliedrecht om de nadruk te leggen op het verminderen van uitgaven door middel van bezuinigingen (63%). Zij geven dit advies vooral omdat zij vinden dat:

- veel mensen moeite hebben om rond te komen en de gemeentelijke lasten in hun ogen hoog genoeg zijn. Ze zijn ook bezorgd over de impact die een verdere lastenverhoging heeft op de financiële situatie van een deel van de inwoners.
- de gemeente, net als inwoners, financieel verantwoordelijk moet handelen. Men verwacht dat de gemeente eerst kijkt naar de uitgaven voor ze inwoners belast met extra lasten (“dat moet ik ook als ik terugga in inkomsten”). Men verwacht ook dat de gemeente spaart in vette jaren, zodat ze niet in de problemen komen in magere jaren, maar ook voor ze geld uitgeeft. En ze gaan er vanuit dat de gemeente genoeg opties nog heeft om te besparen: binnen de eigen organisatie (“er is altijd nog wel ergens efficiëntie te behalen”), maar ook in andere uitgaven.
- Gemeente Sliedrecht (te) veel geld uitgeeft en heeft uitgegeven in hun ogen aan onnodige, onrealistische en/of grote projecten, aan onderzoeken en aan adviseurs. “De gemeente neemt verkeerde besluiten die ons als burgers veel geld kosten.”. Enkele voorbeelden die worden genoemd zijn de haalbaarheidsonderzoeken en plannen voor het eco viaduct, woningen in Sliedrecht Noord, sloop en herbouw van het zwembad, de verbouwing van het gemeentehuis en een schoolgebouw, etc. Uitgaven voor projecten waarvan men afvraagt of ze doorgaan, men zich de noodzaak afvraagt en waarvan men verwacht zelf geen effect te zullen ondervinden. Tegelijkertijd ziet men lopende projecten die nog niet zijn afgemaakt (Winklerplein). Men verwacht dat de gemeente kan bezuinigen door een toekomstgericht perspectief: beter in kaart te brengen wat (echt) nodig is, beter vooruit plannen (bv onderhoud van gebouwen) om onnodige en onverwachte kosten te vermijden en niet teveel grote dure projecten tegelijk op pakken, maar eerst iets af te maken.

“De gemeente smijt met geld o.a. met haalbaarheidsonderzoeken van onzinnige plannen zoals B.H.S. en Sliedrecht Noord, sloop en herbouw zwembad, verbouwingen gemeentehuis en schoolgebouw, AZC, brandweerkazerne en weet ik wat nog meer, terwijl ze de Kerkbuurt en Winklerplein niet eens fatsoenlijk kunnen voltooien. Als ik meer uitgeef dan er binnenkomt moet ik ook bezuinigen en niet om meer geld vragen”

Minder uitgaven of meer inkomsten?

Welke aanpak adviseert u?

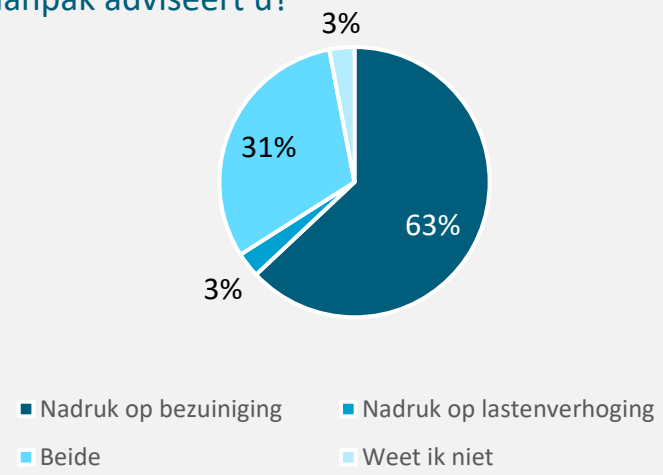

Toelichting op advies *beide doen: bezuinigen en lasten verhogen*

Combinatie van verlaging van uitgaven en verhoging van lasten

Naast de grote groep inwoners die adviseert om te bezuinigen, adviseert slechts 3% de gemeente om de nadruk te leggen op het verhogen van de lasten. 31% adviseert de gemeente om beide toe te passen. De groep inwoners die adviseert beide te doen. Adviseert die vooral omdat zij vinden dat:

- letten op de uitgaven een verantwoordelijkheid is van de gemeentelijke organisatie (zie ook eerder) Men is er van overtuigd dat de gemeente nog wel wat kan bezuinigen, door:
    - de organisatie efficiënter te maken
    - minder uit te geven aan onnodige onderzoeken en andere keuzes te maken in projecten die grote investeringen vragen of die kansloos zijn.
- het niveau van de dienstverlening en de voorzieningen niet te veel aangetast mag worden. Te veel bezuinigingen gaan ten koste van de leefbaarheid: “Niet alles moet tot op het bot uitgekleed worden. Sommige dingen blijven noodzakelijk”.
- het gewenst is de lasten eerlijk te verdelen door te bezuinigen en de lasten te verzwaren.
  “Het gat dichten door alleen lastenverzwaring inwoners is te gemakkelijk en zal terecht veel weerstand opleveren. Alleen door bezuinigen zal vermoedelijk niet gaan lukken. Dus een "eerlijke" verdeling!”
- de gemeente door het ravijnjaar voor een moeilijke opgave staat en dat de lasten daarvan samen gedragen moeten worden. Sommigen geven ook aan dat de lasten in Sliedrecht nog relatief laag zijn.

Over de lastenverzwaring wordt nog opgemerkt dat deze bijdrage van de sterkste schouders moet komen. Niet van de mensen die het al moeilijk hebben.

De 12 Inwoners die adviseren om de nadruk te leggen op lastenverhoging vinden het vooral belangrijk dat het niveau van de voorzieningen/dienstverlening niet verder omlaag gaat. Bovendien zijn de lasten in Sliedrecht volgens hen relatief laag en is er een groep inwoners/bedrijven die het kan betalen.

“Inkomsten verhogen kan ook betekenen dat je zakelijker opereert, dus kijkt naar kostendekkende tarieven. Kijk in deze fase uit dat er geen onomkeerbare afbraak van voorzieningen plaatsvindt en dat beleid dat preventief werkt niet wordt afgebroken. Kortom: kijk breed vanuit een visie die toekomstbestendig is.”
“Veel dingen zijn belangrijk voor sociale cohesie en daar moet je niet eenzijdig op bezuinigen, maar je moet ook niet eenzijdig de lasten verhogen en daarmee de inwoners belasten. Je zou natuurlijk wel kunnen stoppen met belachelijke hoge uitgaven zoals de noord-zuidverbinding en het geld voor de Groen van Prinsterer school.”

Minder uitgeven

Ongeacht het antwoord dat deelnemers aan de vragenlijst hebben gegeven op de vorige vraag, is vervolgens gevraagd hoeveel er volgens hen bezuinigd kan worden op een aantal onderwerpen.

Inwoners zien de meeste ruimte voor bezuinigingen bij plannen die bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van Sliedrecht (gemiddelde score: 6,8). Ook op de regionale samenwerking binnen de Drechtsteden denkt men dat er relatief veel kan worden bezuinigd (5,9). Dit zijn beide aspecten die voor inwoners nog abstract zijn en die niet direct effect hebben op het dagelijks leven hier en nu.

Aanzienlijk minder verwacht men te kunnen bezuinigen op: vervoer via de waterbus, wijkvervoer en de Drechthopper, ondersteuning van jongeren, sociale voorzieningen zoals hulp aan inwoners met een laag inkomen of schulden, en het onderhoud van gemeentelijke accommodaties zoals sportvoorzieningen.

Weinig bezuinigingsmogelijkheden zien inwoners als het gaat om openbare orde en veiligheid, ondersteuning van ouderen en openbare voorzieningen en ondersteuning aan mensen met psychische, sociale of fysieke klachten.

Jongeren vinden dat er meer kan worden bezuinigd op de waterbus, wijk- en Drechthopper dan ouderen. Inwoners in de leeftijd 18—34 jaar geven een 5,4 gemiddeld, terwijl inwoners in de leeftijd 35-54 jaar en 65+ respectievelijk een 3,9 en 4 geven.

Hoeveel kan volgens inwoners worden bezuinigd op de volgende onderwerpen?

gemiddelde score op 10-punt schaal; 1 =weinig tot 10 =veel

Meer inkomsten

Vervolgens is gevraagd hoeveel de inkomsten voor de gemeente kunnen worden verhoogd via een aantal gemeentelijke lasten. De meeste ruimte zien de bevraagde inwoners voor lastenverhoging van de onroerendezaakbelasting voor eigenaren en gebruikers van bedrijfspanden (5,5) en de kosten voor bouwvergunningen (5,4). Dit zijn vooral lasten waar de meerderheid van de inwoners niet dagelijks mee te maken zal hebben.

Rond de onroerendezaakbelasting voor eigenaren van een woning, de invoer van parkeerbelasting en de afvalstoffenheffing en rioolrechten zien bevraagde inwoners minder ruimte voor lastenverhoging.

Hoeveel kunnen volgens inwoners gemeentelijke lasten omhoog?

gemiddelde score op 10-punt schaal (1 =weinig) tot 10 =veel)

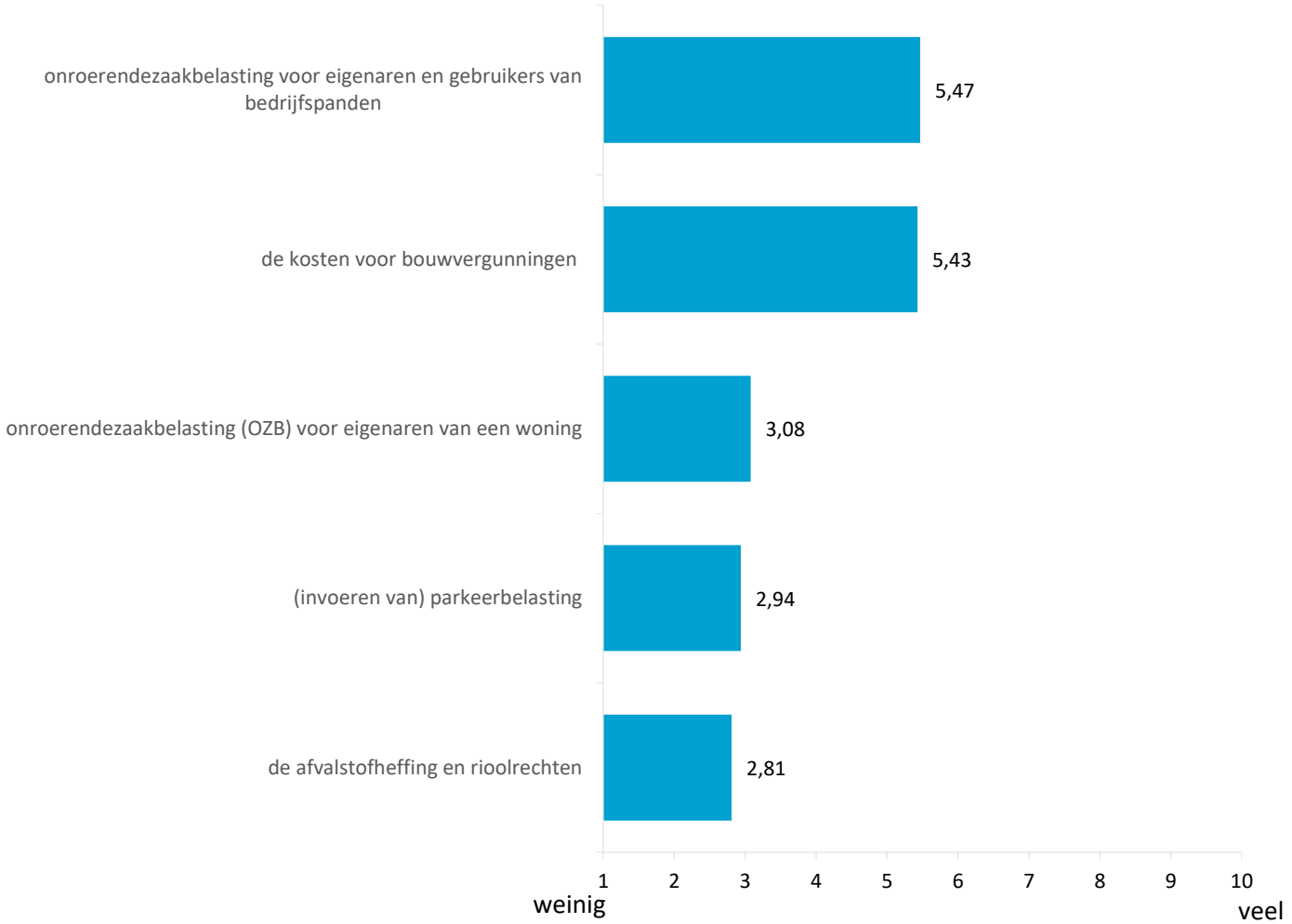

Niet bezuinigen

Deelnemers aan de vragenlijst is vervolgens gevraagd om maximaal 3 onderwerpen te benoemen die ze zo belangrijk vinden dat hierop niet bezuinigd mag worden. In de top staan hier de onderwerpen waarover men eerder reeds heeft aangegeven dat hierop weinig bezuinigd kan worden, namelijk 43% noemt openbare orde en veiligheid, 36% onderhoud van de openbare ruimte, zoals wegen, stoepen en groenvoorzieningen, 30% ondersteuning van ouderen en 29% ondersteuning van mensen met psychische, sociale of fysieke klachten.

Het minst belangrijk vindt men de samenwerking in de regio Drechtsteden, de plannen die bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen, de waterbus, de openingstijden van de bibliotheek en de kinderboerderij.

Ouderen noemen de waterbus vaker in de top 3 antwoorden waarop niet bezuinigd mag worden dan jongeren: 65+: 13%, 35-64 jaar: 9% en 18-34 jaar: 2%.

Welke onderwerpen vindt u zo belangrijk dat hierop volgens u niet bezuinigd mag worden? - Deelnemers hebben maximaal 3 onderwerpen kunnen opgeven

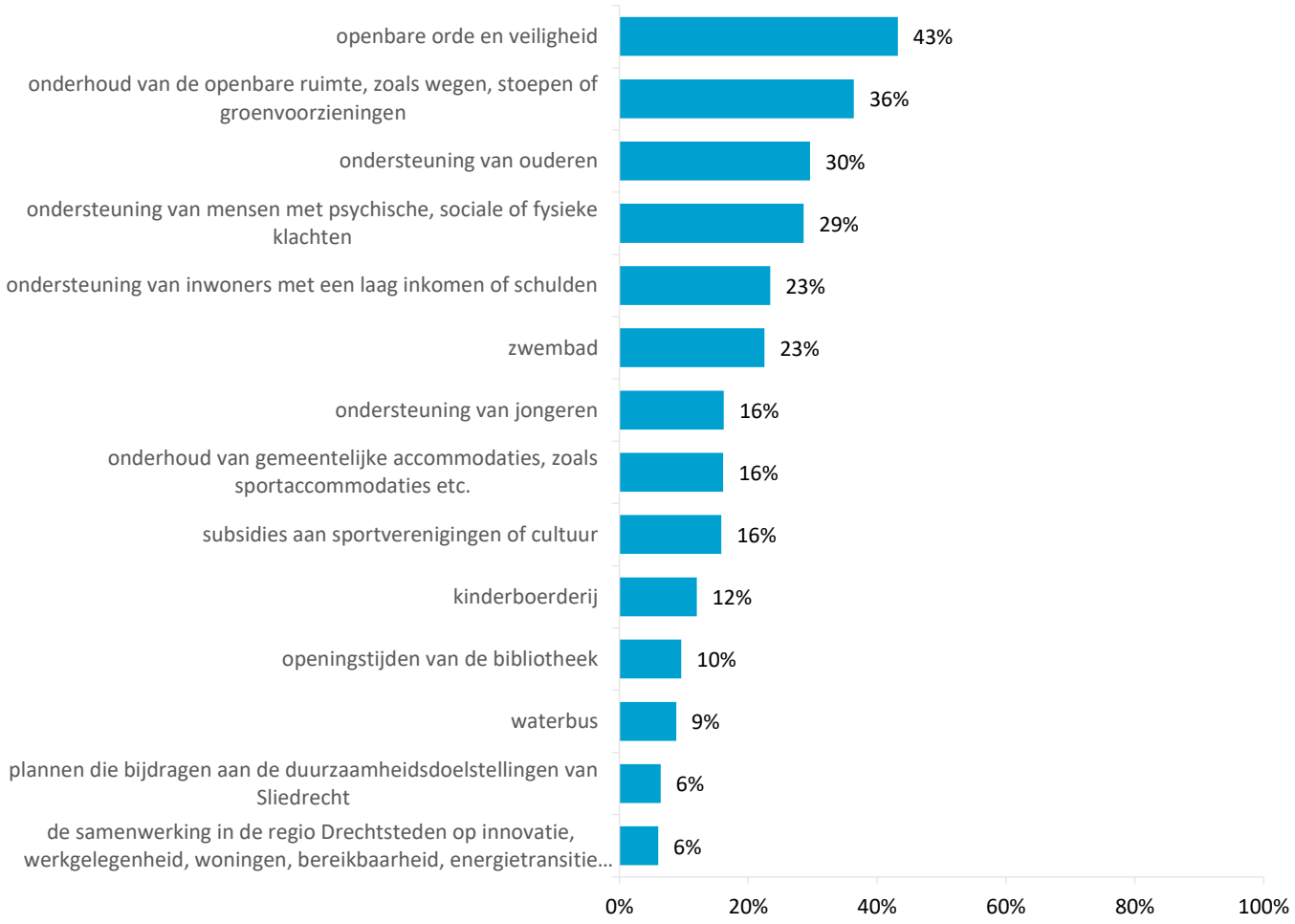

Wie draagt de lasten?

Tot slot is gevraagd wie de verhoogde kosten vooral moeten dragen. Bijna de helft van de deelnemers vindt dat de verhoogde kosten gedragen moeten worden door door de sterkste schouders. Een kwart vindt dat iedereen er aan moet bijdragen en een derde geeft aan te vinden dat de gebruiker moet betalen.

Wie moeten volgens u vooral de verhoogde kosten dragen?

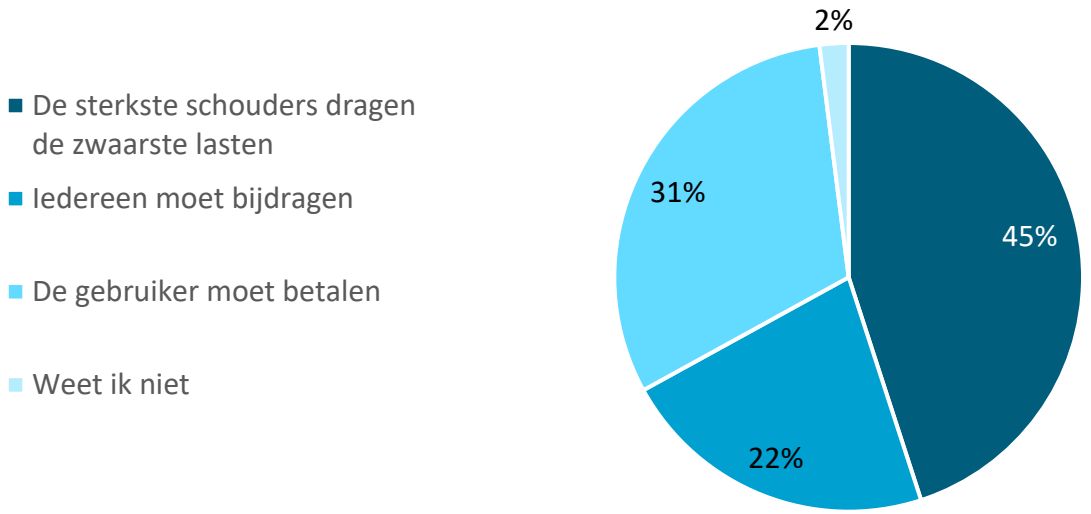

Overige opmerkingen en suggesties

In de open antwoorden op de laatste vraag van de enquête hebben inwoners van Sliedrecht hun zorgen, ideeën en aanbevelingen gedeeld met betrekking tot de financiële keuzes. De reacties zijn divers, maar er zijn enkele duidelijke rode draden te herkennen.

Kritiek op grote en dure projecten

Veel inwoners uiten hun onvrede over wat zij zien als onnodige of te ambitieuze projecten, zoals:

- De geplande fly-over over de A15
- De verbouwing van het gemeentehuis
- Tijdelijke renovaties van gebouwen die later gesloopt worden (zoals de Groen van Prinstererschool)
- De aanleg van het warmtenet
- De plannen voor Sliedrecht Noord en het AZC

Efficiënter omgaan met gemeentelijke middelen

Er is veel kritiek op het inhuren van externe adviesbureaus en consultants. Inwoners geven aan dat dit veel geld kost en vaak weinig oplevert. Ook wordt gepleit voor:

- Minder vergaderen, meer doen
- Betere planning en uitvoering van projecten
- Kritisch kijken naar de gemeentelijke organisatie, inclusief het aantal ambtenaren en hun arbeidsvoorwaarden

Diverse aanbevelingen en suggesties

Daarnaast zijn er door de bevraagde inwoners uiteenlopende suggesties, ideeën en tips gedeeld.

Wat wilt u verder tegen de gemeente Sliedrecht zeggen over bezuinigingen of het verhogen van de inkomsten?

"Zoek het ook in de hoek van de eigen organisatie. 14% van de begroting gaat naar bestuur en organisatie. Een mooi en nobel gebaar zou zijn om dit terug te brengen naar 12,5%, om zo een duidelijk en krachtig signaal naar de inwoners van Sliedrecht te geven."

"Snijd eerst in eigen vlees. Hoeveel onderzoeksbureaus etc. zijn er de laatste jaren niet ingeschakeld voor issues die niet van de grond komen?"

''Stop met prestigeprojecten, zoals die geld-slurpende fly-over. Beperk verbouwingen tot een minimaal noodzakelijk bedrag. En zie vooruit. Een miljoen voor die school is belachelijk.''

Probeer de burger goed mee te nemen in het proces van bezuinigen en lastenverhoging. Maak extra goed duidelijk waarom keuzes worden gemaakt, bijvoorbeeld via informatieavonden, waar burgers vragen kunnen stellen.

Bijlage: onderzoeksverantwoording

Onderzoekopzet

Methode

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een online vragenlijst die op verschillende manieren aan inwoners beschikbaar is gesteld.

357 leden van het bewonerspanel van Onderzoekcentrum Drechtsteden in Sliedrecht hebben via een e-mail een uitnodiging ontvangen met toegang tot de vragenlijst. Bij 22 leden is de uitnodiging niet aangekomen (bouncer).

Hiernaast is een open link/QR-code beschikbaar gesteld aan de gemeente Sliedrecht, die ze zelf hebben verspreid via de website, sociale media (Facebook) en de gemeentepagina's op Sliedrecht24 en Het Kompas. Een open link kan in theorie meerdere keren door een persoon worden ingevuld.

Tot slot is een uitnodiging met een open link naar de vragenlijst verspreid via een Instagram campagne door Onderzoekcentrum Drechtsteden. Deze campagne was specifiek gericht op het verkrijgen van meer deelnemers in de leeftijd tot 60 jaar.

Veldwerkperiode

21 mei tot en met 12 juni.

Respons

In totaal hebben 354 inwoners van Sliedrecht de vragenlijst ingevuld en zij zijn meegenomen in de analyse. Dit zijn 147 leden van het bewonerspanel: een respons van 44% en 207 inwoners via de open link.

In totaal zijn er 441 personen gestart met de vragenlijst, hiervan hebben 87 personen de vragenlijst niet afgemaakt (veel personen zijn na vraag 1 of 2 gestopt). Op basis van vraag 1 is gekeken of deze personen een ander antwoordpatroon hadden. Dit is niet het geval.

Representatieve uitspraken

De resultaten zijn gewogen op leeftijd en wijk om representatieve uitspraken te kunnen doen.

Wijk - % personen

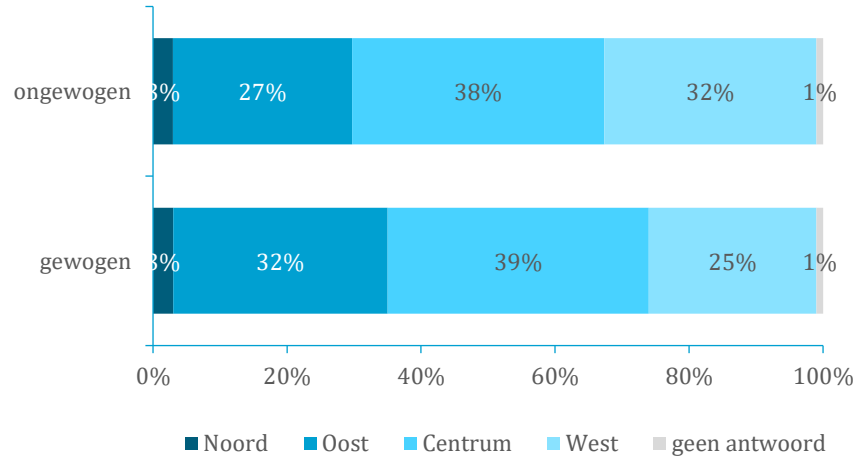

Leeftijd - % personen

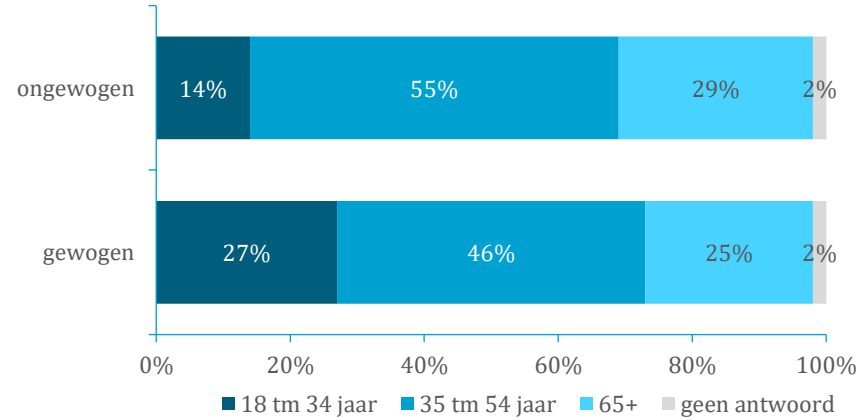

Over ons

Over het OCD

Partner voor bestuur en beleid! Dat wil het OCD zijn voor haar opdrachtgevers in de Drechtsteden en daarbuiten. Wij bieden ondersteuning op maat met onderzoek, advies en informatie. Zodat beleid optimaal ontwikkeld, uitgevoerd en waar nodig bijgesteld kan worden. Meer weten? Bezoek onze website!

Onderzoeksteam

Dit onderzoek is voor u uitgevoerd door Sandra van Dijke, Wanda van den Boogaard en Justen Kwakernaat.

Contact

Wilt u tips of informatie doorgeven of heeft u misschien een vraag over dit product? Neem dan gerust contact op ons door te bellen naar *078 770 3905* of te mailen naar *ocd@drechtsteden.nl*.

Colofon

Inwonerspeiling bezuinigingen gemeente Sliedrecht

Onderzoekcentrum Drechtsteden

juli 2025

Noordendijk 248
3311 RR Dordrecht

Postbus 619
3300 AA Dordrecht

Telefoon
078 770 3905
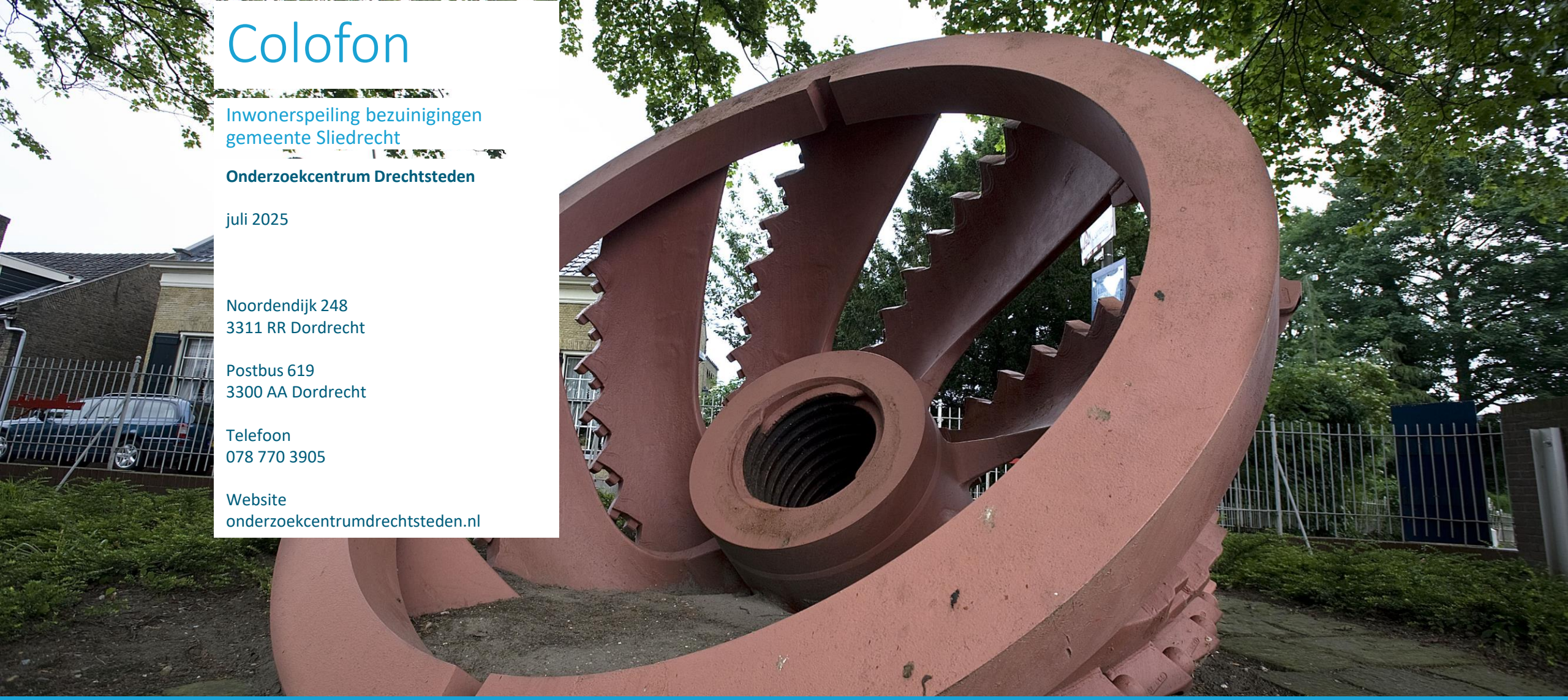
Website
onderzoekcentrumdrechtsteden.nl